

www.foaia.hu

foaia@foaia.hu

www.facebook.com/foaiaromaneasca

Preț: 300 de forinți
Cu abonament: 130 de forinți

FONDAT ÎN 1951

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

ANUL LXIX NR. 43

Vineri,
25
OCTOMBRIE
2019

Cu ce
ne-am
ales?

(Pagina 3)

Concurs de poezie
românească
și desen la Bătania

(Paginile 6-7)

Festivalul de păstrare și promovare
a tradițiilor populare românești
„La obârșii, la izvor”

(Paginile 9-12)

Calendar ortodox

28 octombrie, luni, †) Sf. Ier. Iachint, Mitropolitul Țării Românești; Sf. Mc. Terentie, soția sa Neonila și cei 7 fii; Sf. Ier. Firmilian, ep.
29 octombrie, marți, Sf. Cuv. M. Mc. Anastasia Romana; Sf. Cuv. Avramie
30 octombrie, miercuri, Sf. Mc. Zenovie, Ep., și Zenovia, sora sa; Sf. Ap. Cleopa
31 octombrie, joi, Sf. Ap. Apelie, Stahie, Amplie, Urban, Aristobul și Narcis; Sf. Mc. Epima
1 noiembrie, vineri, Sf. doctori fără de arginți Cosma și Damian, din Asia
2 noiembrie, sâmbătă, Sf. Mc. Achindin, Pigasie, Elpifidor, Aftonie și Anempodist
3 noiembrie, duminică Sf. Mc. Achepsima Ep., Iosif pr. și Aitala diac.; Așezarea moaștelor Sf. M. Mc. Gheorghe în Lida.
Duminica a XXII-a după Rusalii (Bogatul nemilostiv și săracul Lazăr)

Citatul săptămânii

Rețelele de socializare dau drept de cuvânt unor legiuni de imbecili, care înainte vorbeau numai la bar după un pahar de vin, fără a dauna colectivității. Erau imediat puși sub tăcere, în timp ce acum au același drept la cuvânt ca și un premiat cu Nobel. Este invazia imbecililor.

Televiziunea a promovat idiotul satului față de care spectatorul se simțea superior. Drama internetului este că l-a promovat pe idiotul satului ca purtător de adevăr. (...)

Ziarele ar trebui să dedice cel puțin două pagini analizei critice a site-urilor, așa cum profesorii ar trebui să-i învețe pe elevi să utilizeze site-urile pentru a-și face temele. Să știi să copiezi este o virtute, dar trebuie comparate informațiile pentru a înțelege dacă sunt credibile sau nu. (...)

Există o reîntoarcere la tipăritură. Firme din SUA care au trăit și triumfat pe internet au cumpărat ziare. Acest lucru îmi spune că există un viitor, ziarul nu va dispărea, cel puțin pentru cât mi-e permis să trăiesc. Cu atât mai mult în era internetului, în care se dezlănțuie sindromul complotului și proliferază scornelile.

Umberto Eco

Poza săptămânii

Dansuri românești pe malul Dunării, la Szentendre, filmate de TVR Cluj

Pe copertă: Toamnă aurie la Jaca

Foto: pr. Cosmin Pop

Premiul Pándy pe 2019 i s-a acordat doctorului Ioan Novac

Foto: gyulaihirlap.hu

Pe 16 octombrie, la Spitalul Pándy Kálmán din Jula a avut loc cea de-a 33-a ediție a Zilei Memoriale Pándy, care a început, conform tradiției de aproape trei decenii, cu sădirea unui copac în curtea spitalului de către premiatul anului cu Premiul Pándy. În 2019, această distincție i-a fost înmănată medicului primar șef dr. Ioan Novac, de la Secția de Medicină Internă III a spitalului julan, drept recunoștință pentru activitatea medicală și științifică de mai multe decenii. Dr. Ioan Novac este originar din Chitighaz și a început să lucreze ca medic din 1984. Din 1990 este medic internist și gastroenterolog la Secția de Medicină Internă III a spitalului din Jula.

În aceeași zi au depus jurământul și tinerii medici, care acum își încep activitatea medicală în spitalul din Jula, care are deja un trecut de 172 de ani.

E.Ș.

Simpozion anual la Institutul de Cercetări al Românilor din Ungaria

În ziua de 9 noiembrie, Institutul de Cercetări al Românilor din Ungaria organizează cea de-a 29-a ediție a Simpozionului științific anual. Evenimentul se va desfășura la sediul organizației, aflat în clădirea Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria (Jula, str. Gh. Doja nr. 8), cu începere de la ora 11.00.

Programul va cuprinde următoarele prelegeri: Elena Rodica Colta (Arad) – Serviciul de sănătate al statului și mentalitatea țărănească; Iulia Mărgărit (București) – Valoarea sapiențial-lingvistică a unor formații paremiologice (pe baza unui material din județul Bichiș); Maria Marin, Daniela Răutu, Carmen Radu (București) – „Grai și suflet”. Despre vorbirea românilor din Micherechi; Ana Borbély (Budapesta) – Individ, comunitate, societate: peisaj lingvistic în școala bilingvă din Micherechi; Stella Nikula (Jula) – Dansul – o modalitate de comunicare nonverbală; Emilia Martin (Jula) – Cultura populară în secolul 21; Grigore Poiendan (Micherechi) – Compararea cântecelor populare române și maghiare adunate la Nyíradony; Elena Csobai (Bichișciaba) – Comunitatea românească din Bedeu; Maria Berényi (Budapesta) – 100 de ani de la moartea renumitului bibliofil român, Iuliu Todorescu, mare donator al Bibliotecii Széchényi din Budapesta.

În încheierea programului se va lansa publicațiile Institutului, apărute în anul 2019.

Evenimentul este sprijinit de către Fondul „Bethlen Gábor” din Budapesta.

E.Ș.

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaiă românească aparține autorilor. Foaiă românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Cu ce ne-am ales?

Analiza rezultatelor de la alegerile minoritare din 13 octombrie 2019

La mai bine de o săptămână după alegerile locale și minoritare din Ungaria, luni, pe 21 octombrie, Comisia Electorală Națională a publicat datele finale, prelucrate în proporție de 100%, de la alegerile de autogovernări pe țară ale naționalităților. În cazul românilor, acestea nu s-au modificat față de cele publicate de noi în Foaia românească de săptămâna trecută, astfel în noua Adunare Generală a AȚRU 9 membri va avea

Alianța pentru Români din Ungaria (ARU), 5 membri Asociația Românilor din Micherechi (ARM) și 1 membru Asociația Română din Budapesta (ARB). Românii vor avea, la fel ca în ciclul anterior, 5 autogovernări teritoriale, în județele Bichiș, Bihor, Ciongrad, Pesta și în Capitală. Autogovernări locale românești s-au ales în 68 de localități. În 2014 numărul acestora a fost 61, iar în 2010 am avut 71 de autogovernări locale.

Cine ne vor reprezenta în AȚRU în următorii cinci ani?

Dacă cercetăm originea celor 15 deputați care au fost votați pe cele trei liste (ARU, ARM și ARB), observăm că peste jumătate dintre aceștia, 8 la număr, au origini din Micherechi: *Gheorghe Kozma, Bertold Netea, dr. Maria Gurzău Czeglédi, Gheorghe Pătaș, dr. Vasile Sucigan, Margareta Tat, Gavril Gurzău și Beata Condorosz Szöllősi*. Apoi urmează orașul Aletea, cu 2 deputați (*Vasile Botaș și Ioan Nedrașu*), 1 deputat vine din Chitighaz (*Erica Borbély*), 1 deputat de la Otlaca-Pustă (*Elvira Ardelean Pál*), 1 deputat de la Csanádpalota (*Mariana Negreu Vetrő*) și 1 deputat de la Bedeu (*Elena Szilágyi*). La fel, și de la Budapesta 1 deputat (*Ana Roxin*) a ajuns în AȚRU. Din cei 15, doi sunt născuți în România, mutați după 1990 în Ungaria. Toți membrii în noua Adunare Generală sunt vorbitori de limba română.

Mulți ne-români în autogovernările teritoriale

La fel ca în ciclurile electorale anterioare, din 1998 încoace, în autogovernările românești locale, precum și în cele teritoriale este o abundență de persoane care nu aparțin comunității istorice românești din Ungaria.

Noua Autogovernare Românească pe Capitală va fi compusă din 4 deputați ai ARB și 3 din partea Uniunii Democratice Maghiaro-Române (UDMR). Listele celor două organizații de desemnare îi au în frunte pe Ana Roxin (președinta ARB), cea care a dat în judecată acum zece ani *Foaia românească* pentru că a scris despre fenomenul etnobilizării în Ungaria, și pe acel *Papp Zoltán* (președinte UDMR), care a blocat în 1998 înființarea Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria. Nu avem cunoștință câți din cei 7 vorbesc românește.

În județul Bichiș, autogovernarea teritorială va fi compusă din 4 deputați ai ARU și 3 din partea ARM. Dintre aceștia 4 au origini din Micherechi, 1 din Otlaca-Pustă, 1 din Leucușhaz, 1 din Chitighaz. Toți sunt vorbitori de limba română.

În județul Bihor, doar ARU a avut listă teritorială, astfel că toți cei 7 deputați sunt din partea aceleiași organizații. Datorită asimilării lingvistice tot mai mari în Bihor, puțini dintre aceștia vorbesc română.

În județul Ciongrad, 5 deputați va avea ARU și 2 ARM. Pe lista ARU au apărut și câteva nume absolut noi, care până acum nu au fost cunoscute prin nicio activitate depusă pentru comunitatea românească din Ungaria.

În județul Pesta, doar ARB a avut listă, astfel toți cei 7 membri sunt din partea aceleiași organizații. Nu cunoaștem ca vreunul din acești deputați să fie român din comunitatea istorică românească și nici dacă vorbesc sau nu limba română.

Multe autogovernări locale românești dubioase

În Budapesta, aproape în toate cele 23 de sectoare vor fi autogovernări românești, cu excepția sectoarelor I, XII, XX și XXII. Reamintim că, în Budapesta, românii au o singură instituție, biserica ortodoxă, aflată în sectorul VII al Capitalei.

Au apărut noi autogovernări locale românești în localități unde

până acum nu exista reprezentanță românească, cum ar fi Pécs, Mogyoród, Dombegyház, Mezőhegyes, Berekböszörmény, Monor, Pécel, Szigetszentmiklós, Vác. S-au ales și pentru următorii cinci ani autogovernări românești în localități în care nu există și nici nu a existat vreodată nicio instituție românească (biserică sau școală), cum sunt Múcsony (jud. Borsod-Abaúj-Zemplén), Győr (jud. Győr-Moson-Sopron) sau Mátészalka (jud. Szabolcs-Szatmár-Bereg).

Numeroase probleme și la alte naționalități

La ultima ședință a Comisiei Parlamentare a Naționalităților din ziua de 7 octombrie, reprezentanții mai multor minorități au ridicat problema abuzurilor pe care le-au sesizat în comunitățile lor. Președintele comisiei, germanul *Ritter Imre* a amintit că trebuie analizat de ce a crescut cu 34% numărul persoanelor înscrise în registrul naționalităților.

Purtătorul de cuvânt al grecilor, *Sianos Tamás* a prezentat o statistică întocmită de dânsul și care s-a arătat îngrijorat de numărul suspect de mare al înregistrărilor în prag de alegeri la unele naționalități. Numărul romilor înregistrați a crescut cu 67%, a bulgarilor cu 22%, a grecilor cu 60%, a croaților cu 43%, a polonezilor cu 51%, a germanilor cu 30%, a armenilor cu 92%, a românilor cu 20%, a sârbilor cu 24%, a slovacilor cu 35%, a ucrainenilor cu 27%, iar a rutenilor cu 130%. Reprezentantul grecilor a accentuat că dacă nu vrem să ajungem să fie mai mulți minoritarii în Ungaria decât majoritarii, Comisia Parlamentară ar trebui în cât mai scurt timp să analizeze problema și să ceară modificarea legilor referitoare la alegerile de autogovernări ale naționalităților.

Purtătoarea de cuvânt a rutenilor, *Giricz Vera* a spus la ședință: „Kriminalizálódik a nemzetiségi választás. (...) Valahogy nagyon kesztyűs kézzel bánunk ezekkel az emberekkel, nincs büntetés, nincs retorzió és ez ahhoz vezet, hogy a társadalom, a nemzetiségi társadalom kriminalizálódik. Mert mindent szabad.” (Citat din procesul verbal al ședinței Comisiei Parlamentare a Naționalităților din 7 octombrie 2019) Pe românește: „Alegerile minoritare se criminalizează. (...) Suntem mult prea grijulii cu acești oameni, nu există pedepse, nu există măsuri drastice, și asta duce la faptul că societatea, societatea de naționalitate se criminalizează. Pentru că totul este permis”.

Conform procesului verbal publicat pe site-ul Parlamentului Ungariei, la ședință a participat și purtătorul de cuvânt al românilor, *Traian Kreszta*, care însă nu este amintit că ar fi luat cuvântul în vreo problemă.

Eva Șimon

MINISTERUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

Această revistă a fost tipărită cu sprijinul parțial al Ministerului pentru Românii de Pretutindeni.

Conținutul acestei reviste nu reprezintă poziția oficială a Ministerului pentru Românii de Pretutindeni.

www.
mprp.
gov.ro

Pr. Constantin Necula: Bătrânii toamnei...

Ne plângem mereu că ne pleacă tinerii și copiii lor devin copiii altora. Școliți, crescuți altfel. Și ne sângerează în inimă un soi de regret plin de uitare. Căci dacă n-am uita, n-am mai putea lucra nimic. Duminica aceasta am străbătut Țara dinspre casă spre Dunăre. Un înainte-apus de soare a scos la porțile satelor puținii bătrâni rămași. Măinile lor odihnind în poală ori strângând, cumiți și obosite, paharul de țuică – un damf de prună răstignită umplea văzduhul – mi-au adus în ochi satul de odinioară, din vremea nu foarte îndepărtată, când septembrie însemna plecarea copiilor la școală, a bărbaților pe șantier – după o vară de muncă mocnită acasă – ori abia venirea lor acasă, ca niște soldați de pe un front ce le schimonosea sănătatea.

De aici, revolta mea pe tinerii care râd de ei, bătrânii ce abia erau maturi prin anii '80, socotindu-i depășiți ori necrescuți cultural. De unde putea crește academic România sub comuniști de vreme ce jumătate din populație naviga spre orașe, verticalizări betonate ale satelor, lipsite de căldura casei și transformate în cutii de chibrituri insalubre, nimeni nu ne poate spune. Se muncea pe rupe, ba unii chiar se rupeau.

Acasă îi așteptau copiii, transferați și ei de la țară în oraș, la școli mai bune. Rar ar fi putut face altfel față provocărilor școlii, liceului ori facultăților. Pe-atunci când nu aveam studenți ca să mascăm șomajul, ci pentru că își doreau real să fie studenți și trăgeau tare pentru asta, toamna satele rămâneau aproape părăsite. Se animau, cele aproape de oraș, sâmbăta seara – până prindeau ai tineri gust de cinema ori teatru ori de ceai dansant. Până începeau viile să se lase zdrobite mai era cum era. Apoi liniște. Seara ieșeau ele, bunici-le și mamele ajunse azi bunici, ba chiar străbunici. Aceleași mâini muncite, aceeași privire obosită strălucind de vreo veste. Un examen luat, o primă notă la școală a celui mic ori a nepotului erau motive de poveste. Ca și cum viața lor depindea, într-un fel, de reușita copiilor lor. Nu se ajungeau cu banii mereu și gazda la oraș era un soi de insulă a fericirii în care, din când în când, veneau să-și vadă copiii,

să-și îmbrățișeze soțul. Omul nu se pierduse în anemiile sentimentale ale serialelor fără sfârșit – cu emfază numite telenovele. Oboseala le era un soi de îndemn la adunare în ziua următoare.

Bătrâne și bătrâni de acum. I-am văzut. Pe marginea drumului în spatele unor grămezi de struguri ori gutui. Cu gândul că cineva va cumpăra din vinul ori țuica puse în peturi. Nu vine nimeni să-i întrebe dacă mai pot. Toamna a fost rodnică și ei nu pot minți. Rodul trebuie să puască în bani. Nu poți cumpăra lemne pe prune ori struguri. Măinile lor neschimbate. Aceleași zdrobiri de muncă. Aceleași riduri ca alte generații la colțurile ochilor, dincolo de ochi, în suflete. Nu par să-și aștepte cumpărătorii, ci pe cei plecați. Unii stau cumiți, sub podmolul înrămat în cruci, așteptându-i pe ei. Așteptătorii.

Poate n-ar fi rău să ne revenim și să înțelegem că nu doar plecarea românilor din Țară e o problemă, ci și supraviețuirea celor rămași. Artefacte în vetre de sat uitate, părăsite de oameni. Nu și de Dumnezeu. În ochii lor se vede că n-ar vrea să fie ultimii. Nu. Nu e vorba că nu avem medici ori medicamente, că n-am avea, la o adică, cum să-i ajutăm. Pe ei îi doare că refuzăm ajutorul lor. Măinile lor muncesc mai puțin, dar munca din urmă îi face puținii experți pe care-i avem la îndemână. Experți în salvarea a ceea ce a mai rămas din onoarea muncii. Din demnitatea de a se vedea în palmele tale că nu furi, că trăiești constant taina pământului pe care-l calci și-l iubești. Către care, vai, te grăbești.

Un ciorchine de strugure în apusul soarelui ține în el Liturgia zilei de mâine. Ei, zdrobiți, îl țin în căușul palmelor lor ca semn al faptului că sunt vii. Că n-au murit. E vița bunicilor, curățată de ai bătrâni și lucrată de ei. În veac. Într-un gest eshatologic, din vreme în vreme, se închină. Dacă e ultima toamnă pe pământ? Dau din mâinile lor muncite, alungând gândul. Nu se poate. Dacă ei mor cei care nu mai sunt cu ei, care au sărit câteva generații deja de legat via și prășit în arșiță, ce vor face? Acum, sigur, e bine. Magazinele pline. Pâinea, na, la îndemână. Dar mâine? Dacă e cumva ultima toamnă...

(Sursa: tribuna.ro)

Satul românesc omagiat la Patriarhie

Satul românesc este omagiat zilele acestea la Catedrala Patriarhală prin veșmintele folosite în cultul divin public. În perioada 20–24 octombrie, slujitorii Catedralei Patriarhale au purtat la slujbe un set de veșminte cu motive tradiționale populare românești, informează Agenția de știri Basilica.

După liturgia de duminică, Părintele Patriarh *Daniel* a explicat că soborul slujitor a purtat noul set de veșminte în contextul anului omagial dedicat satului românesc.

„Întrucât majoritatea slujitorilor catedralei suntem oameni de la sat de origine, noi am considerat că este nevoie să avem un set complet de veșminte cu motive populare. De aceea, au fost confecționate la Atelierul de broderie al Centrului Eparhial treizeci de veșminte pentru folosul catedralei”, a precizat Părintele Patriarh.

Duminica a 23-a după Rusalii reprezintă începutul „Zilelor satului românesc” la Patriarhie.

„Această cinstire a satului românesc prin veșminte cu motive tradiționale populare va continua în catedrală până în joia viitoare și acestea sunt *Zilele satului românesc la Catedrala Patriarhală*”. Costul veșmintelor a fost suportat de Catedrala Patriarhală.

Patriarhul *Daniel* a reamintit că vineri vor începe manifestările prilejuite de hramul Catedralei Patriarhale prin procesiunea Calea Sfinților.

Preafericirea Sa a subliniat că vor fi aduse moaștele Sfintei Filoftea și ale Sfântului Dionisie, Episcopul Cetății Albe. „Anul acesta vom avea un sfânt cuvios, o sfântă mucenită și un sfânt ierarh, toți viețuitori la sat la începutul vieții lor. Sfânta Filoftea este reprezentată în veșmânt cu motive populare”.

În semn de apreciere pentru confecționarea veșmintelor, Patriarhul României a oferit Atelierului de Broderie al Centrului Eparhial Diploma omagială cu medalie a Satului românesc și a Patriarhilor *Nicodim Munteanu* și *Iustin Moisescu*.

Distincția a fost ridicată de protos. *Joachim Bejenariu*, Consilier Eparhial și coordonatorul serviciului colportaj.

„La pas cu străbunii“, conferință și workshop la Timișoara

Universitatea de Vest din Timișoara a organizat, pe 10 octombrie, cea de-a doua conferință și workshop din cadrul proiectului Healthy Traditions – Science for Next Generation (eMS ROHU 285), finanțat de Uniunea Europeană în cadrul Programului Interreg V-A România-Ungaria. Proiectul este implementat de Asociația „Iris Research” din Arad, în calitate de beneficiar și de Universitatea de Vest din Timișoara și Liceul Românesc „Nicolae Bălcescu” din Jula, în calitate de parteneri. Evenimentul care a reunit mai mulți conferențieri universitari, etnografi, antropologi și numeroși voluntari din cadrul proiectului, a avut loc la Universitatea de Vest din Timișoara și la Cafeneaua Spinoza.

Prelegerile prezentate de către prof. univ. dr. Otilia Hedeșan, prodecan la Universitatea de Vest Timișoara, prof. univ. dr. Claudia Toma de la Universitatea de Vest „Vasile Goldiș” și președintele Asociației arădene „Iris Research”, Dan Octavian Cepraga de la Universitatea din Padova, Monica Vlad și Corina Popa, de la Universitatea de Vest Timișoara, au avut ca teme: „Strămoșii. Terenuri și tradiții, arhive”; „Scrisorile versificate ale soldaților români din Primul Război Mondial”; „(Re)cunoașterea arhivelor. Analiză de caz: colecția Foaia românească (1951–2018)”; „Pâinea de ieri și azi. Narațiuni despre privațiune și belșug”; „Unde curge lapte și miere sau manipularea unor imagini utopice în discursul oficial despre satul socialist”. La conferință au participat ca moderatori și profesorii Catedrei de Română de la Seghedin, dr. Mihaela Bucin și dr. Szabó Zsolt.

Se pot face propuneri pentru premiul județului Bichiș

Consiliul Județean Bichiș va sărbători și în acest an Ziua Naționalităților printr-o festivitate la care se vor decerna distincții pentru reprezentanții naționalităților conlocuitoare. Propuneri pentru aceste distincții se pot face până pe data de 1 noiembrie 2019. Pot fi propuse atât persoane, cât și echipe sau comunități merituose. Dosarul care va cuprinde numele, adresa, naționalitatea și argumentarea nominalizării se poate depune la adresa Oficiului Consiliului Județean Bichiș (Békés Megyei Önkormányzati Hivatal, 5600 Békéscsaba, Árpád sor 18) și pe email: kurucz.marta@bekesmegye.hu. Distincțiile vor fi înmânate în cadrul unei gale a naționalităților, a cărei dată și loc de desfășurare se va stabili mai târziu.

„A fost o seară de neuitat în organizarea echipei UVT, după o idee minunată a doamnei prof. dr. Otilia Hedeșan, etnolog, având în centrul discuției și simțurilor exact esența proiectului nostru – comunicarea între om cu om, suflet cu suflet, pe parcursul generațiilor, reuniți prin hrană, sentimente și prin amintiri comune. Timpul trece și uneori, chiar ceea ce în trecut ne părea de nesuportat, astăzi ne poate creiona amintiri plăcute cu lacrima nostalgiei în colțul ochiului dar cu bucuria unei istorii comune, indiferent unde astăzi geografia mondială ne-a așezat... Amintirile clădite din sentimente nu se șterg, așa cum veșnic un pachetel sosit de-acasă va însemna MAMA, adică cuibul suprem al unei nații!”, ne-a mărturisit coordonatoarea proiectului prof. univ. dr. Claudia-Crina Toma, manager general proiect și președinte al Asociației Iris Research Arad.

La eveniment au mai participat: dr. Maria Gurzău Czeglédi, directoarea Liceului „Bălcescu” din Jula, Andreea Iova și Ana Radici Repisky de la același liceu, și mulți voluntari din cadrul proiectului. **A.B.**

Au fost lansate proiectele pentru naționalități pe anul 2020

Secretarul de stat în cadrul Cămarilor Prim-Ministrului, responsabil pentru relația cu cultele și minoritățile, Soltész Miklós a anunțat săptămâna trecută, pe 2 octombrie, lansarea proiectelor dedicate minorităților naționale din Ungaria. Autogovernările, asociațiile și instituțiile acestora pot aplica în acest an la o finanțare totală de 1,6 miliarde de forinți.

Oficialul ungar a subliniat că scopul proiectelor de finanțare este acela de a sprijini păstrarea identității minorităților naționale din Ungaria, de a se sprijini păstrarea limbii materne, a culturii și religiei proprii, relatează agenția MTI.

Proiectele de finanțare pot fi depuse în trei domenii: pentru funcționare, pentru activități culturale și pentru tabere organizate în țările-mamă.

Pentru funcționarea organizațiilor neguvernamentale ale naționalităților sunt disponibili 500 de milioane de forinți, pentru susținerea activității culturale 700 de milioane de forinți, iar pentru organizarea de tabere în țările-mamă 400 de milioane de forinți, a explicat secretarul de stat.

Apelul de proiecte se regăsește pe pagina de internet a Fondului Bethlen Gábor, <http://bgazrt.hu>. Cererile trebuie depuse electronic, termenul de predare a proiectelor este diferit. Pentru solicitarea de sprijin financiar pentru funcționare termenul este 1 noiembrie 2019, iar pentru programele culturale și pentru tabere se pot înainta cereri până pe 1 decembrie 2019.

Condițiile de participare se găsesc pe pagina de internet a Fondului Bethlen Gábor <http://bgazrt.hu> (la capitolul: Nemzetiségi támogatások). **E.Ș.**

La Școala bilingvă „Lucian Magdu” din Bătănia s-a desfășurat vineri, 18 octombrie, o nouă ediție a concursului de recitare, dedicat memoriei poetului și regizorului român din Bătănia, Lucian Magdu (1937–1968). Concursul a reunit copii de clasele 1–12 din mai multe școli din Ungaria în care se învață limba română, iar anul acesta au intrat pentru prima dată în concurs într-o categorie separată și elevi de la Liceul „N. Bălcescu” din Jula. Elevii participanți au concurat nu doar pe categorii de vârstă, ci și în funcție de profilul școlilor de care aparțin: bilingve sau în care limba română se predă ca obiect de studiu. Fiecare dintre concurenți au recitat câte două poezii, una obligatoriu de la poetul Lucian Magdu și una la liberă alegere din literatura română sau de la alți poeți români din Ungaria.

Concursul se organizează la Bătănia din doi în doi ani și este o ocazie de a ne onora poeziei, de a reînvia tradițiile orale, cum ar fi recitalurile de poezie, de a promova lectura, de a întări legătura dintre poezie și alte arte, cum ar fi teatru, dansul, muzica și pictura.

Instituția și-a primit oaspeții și concurenții cu un frumos decor de toamnă, cu tineri îmbrăcați în port popular, iar în aula școlii, unde s-a desfășurat concursul, mai multe panouri au fost îmbrăcate în desene despre Lucian Magdu și poeziile sale, lucrări jurizate de către *Iulianna Stella Machhour*, profesor de desen la școala din Bătănia.

Participanții la acest eveniment au beneficiat și de un program cultural cu cântece și teatru, organizat de instituția gazdă și oaspeți de la Arad.

Evenimentul a adus multă bucurie în sufletul elevilor și a tuturor participanților și s-a constituit într-un prilej de cinstire, adus și în acest an, poetului, regizorului și medicului român Lucian Magdu, din Bătănia. La întâlnire a fost prezent și *Traian Kreszta*, purtător de cuvânt al minorității române în Parlamentul de la Budapesta, reprezentanți de la Ambasada României la Budapesta, Consulatul General al României la Jula, reprezentanți ai Episcopiei Ortodoxe Române în Ungaria, noul primar al orașului Bătănia, precum și cadre didactice și alți reprezentanți de instituții și organizații românești din Ungaria.

Sponsori ai evenimentului au fost: Fondul Bethlen Gábor din cadrul Cancelariei Primului Ministru, Secretariatul pentru Culte și Naționalități, Fundația Lucian Magdu și Traian Kreszta, purtător de cuvânt în Parlament.

A.B.

Rezultatele concursului de recitare

Liceul românesc din Jula

Locul I: Carmen Toma,
Daniella Stella Sztrein
Locul II: Viviana Luminița Sarca
Locul III: Estera Réthelyi
Mențiune: Leticia Denuța

Școli generale, clasele 5–8

(categoria în care limba română
se predă ca obiect de studiu)
Locul I: Greta Farkas, Leucușhaz
Locul II: Jázmin Borsi, Leucușhaz
Locul III: Linett Torma, Leucușhaz

Școli generale bilingve, clasele 5–6

Locul I: Olivér Lenárdt, Bătaonia
Locul II: Mara Stăvaru, Jula
Locul III: Agnes Puha, Micherechi
Mențiune: Bálint Zsíros, Bedeu

Școli generale bilingve clasele 7–8

Locul I: Hunor Szabó, Jula
Locul II: Estera Iurasoc, Miche-
rechi și Vladimir Putin, Bătaonia
Locul III: Loredana Bali, Aletea și
Patricia Spulnyik, Săcal
Mențiune: Gergő Kürti, Chitighaz
și Fanni Balogh, Bedeu
Mențiunile au fost oferite de
către AȚRU.

Rezultatele concursului de desen

Liceul românesc din Jula

Locul I: Victoria Szabó
Locul II: Rebeca Toth
Locul III: Estera Réthelyi
Mențiune: Kinga Alexandra Rauff
Premiul special AȚRU: Victoria
Szabó

Școli generale, clasele 5–8

Locul I: Reka Misik
Locul II: Patrícia Denisa Spulnyik
Locul III: Aida Stan
Mențiune: Carina Romina Băncilă
Premiul special AȚRU: Csenge
Mák

Premiul special oferit de către
Colegiul Național Preparandia,
Dimitrie Țichindeal din Arad:
Zsuzsanna Feczkó

Școli generale, clasele 1–4

Locul I: Darius Bulz
Locul II: Noemi Dohányos
Locul III: Liliana Bíró
Mențiune: Zsófia Morvai
Premiul special AȚRU: Simon
Lucian Olteanu
Premiul special oferit de către
Colegiul Național Preparandia,
Dimitrie Țichindeal din Arad:
Roland Irhás

O promenadă din centrul Parisului, chiar în fața Turnului Eiffel, a primit numele Regina Maria a României

La Paris a fost inaugurată marți, 15 octombrie, „Promenada Regina Maria a României” (în franceză: Marie de Roumanie, 1875–1938, Reine de Roumanie), pe o porțiune a cheiului Senei, în fața Turnului Eiffel, potrivit unui comunicat al Ambasadei României. Este pentru prima oară în ultimele decenii când un spațiu public din centrul capitalei franceze primește numele unei personalități din România.

Ceremonia de inaugurare a Promenadei a avut loc în prezența Familiei Regale, a unor înalți oficiali francezi, ambasadori și reprezentanți ai corpului diplomatic, jurnaliști și numeroși membri ai comunității românești. La ceremonie au vorbit *Margareta*, custodele Coroanei, *Sandra Pralong*, consilier prezidențial, ambasadorul *Luca Niculescu*, *Catherine Vieu-Charier*, viceprimarul Parisului pentru memorie și combatanți, și *René-François Bernard*, viceprimar al arondismentului 7 din Paris.

Inițiativa a aparținut Ambasadei României la Paris care, în

urmă cu un an, a trimis propunerea Primăriei Paris. Decizia a fost luată la 8 iulie 2019, în unanimitate.

Ambasadorul *Luca Niculescu* a amintit că, în mod simbolic, evenimentul a avut loc chiar în ziua în care s-a desfășurat ceremonia încoronării Reginei Maria și a Regelui Ferdinand la Alba-Iulia, în 1922, și cu două săptămâni înainte de ziua de naștere a suveranei.

„Sunt foarte fericit că a fost inaugurată promenada care poartă numele Reginei Maria. Este amplasată într-unul dintre cele mai frumoase locuri din Paris, chiar între Tour Eiffel și Sena, un loc pe unde trec mulți parizieni, dar și mulți turiști și, implicit, mulți români. Pentru ca numele reginei Maria să fie acolo, am purtat discuții timp de peste un an cu Primăria Parisului și mă bucur că am găsit multă deschidere din partea autorităților franceze. Am venit cu argumente solide, am vorbit despre personalitatea excepțională a Reginei Maria și am invocat bogata relație dintre România și Franța. Iar la începutul lunii iulie, consiliul Primăriei din Paris a adoptat în unanimitate decizia prin care lua naștere Promenada Marie de Roumanie. În 1919, când a venit la Paris în vizita ei legendară la Conferința de Pace, Regina Maria a fost întâmpinată de scriitoarea *Colette* cu fraza următoare: «Majestate, Parisul vă va iubi!» Incepând de azi, Orașul Lumină îi aduce un omagiu prin aceasta promenadă amplasată într-un loc plin de simboluri”, a declarat *Luca Niculescu* pentru G4Media.ro.

Povești în imagini

Fotografii din colecția lui Mihai Bihari

Botezul micuței
Magdalena Ruja,
fiica Floricăi
și a lui Gheorghe
Ruja, în anul 1962,
la Micherechi

Festivalul de păstrare și promovare a tradițiilor populare românești „La obârșii, la izvor”, ediția a XII-a

Duminică, 20 octombrie, în organizarea Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria, cu binecuvântarea și în prezența Preasfințitului Părinte *Siluan*, la Centrul Cultural din cadrul Liceului Românesc „Nicolae Bălcescu” din Jula, s-a desfășurat cea de-a XII-a ediție a Festivalului de păstrare și promovare a tradițiilor populare românești, intitulat „La obârșii, la izvor”. Festivalul, devenit deja tradiție, prezintă anual cultura și tradițiile populare românești din câte un județ din România, cu zonele lui folclorice, pentru publicul românesc din Ungaria, provenind de la Parohiile Episcopiei Ortodoxe Române din această țară, dar și pentru oaspeți veniți din România, ca de fiecare dată.

Ediția din acest an a fost organizată împreună cu artiști din Arad, veniți la Jula prin Centrul Cultural Județean, condus de doamna director *Ioana Engelhardt* și cu sprijinul Consiliului Județean Arad, aflat sub conducerea domnului președinte *Iustin Cionca*. Fiind o manifestare organizată în Ungaria, la fel ca și în anii trecuți, ea a beneficiat și de sprijinul financiar al Fundației „Bethlen Gábor” din cadrul Oficiului Primului Ministru, de la Budapesta, obținut prin concurs, precum și de sprijinul Centrului de Documentare și Informare al Autoguvernării pe Țară a Românilor din Ungaria (AȚRU) și al Liceului Românesc din Jula.

Ca de fiecare dată, manifestarea culturală a fost precedată de Sfânta Liturghie Arhierescă, săvârșită în Catedrala Episcopală din Jula, de PS *Siluan*, împreună cu un sobor format din pr. Protosinghel *Iustin Popovici*, Consilierul Cultural al Arhiepiscopiei Aradului și delegatul ÎPS Părinte Arhiepiscop *Timotei*, pr. Protosinghel *Visarion Tuderici*, pr. *Origen Sabău*, consilierul cultural al Episcopiei și cel care s-a ocupat de organizarea evenimentului cultural, pr. *Teodor Marc*, consilierul economic al Episcopiei și parohul Catedralei, pr. *Alexandru Neicu*, de la Biserica „Adormirea Maicii Domnului” din Lipova și Arhidiaconul *Emanuel Văduva*, de la Catedrala din Jula. Răspunsurile liturgice au fost date cu profesionalism de grupul coral „Trifon Lugojanul”, de la Catedrala Arhiepiscopală Nouă din Arad, condus de *Marinel Roz*, iar la slujbă au participat credincioși ortodocși români din Jula și împrejurimi, un grup de pelerini din Lipova, din locurile natale ale PS

Siluan, veniți și în acest an la Jula împreună cu doamna *Viorica Popescu*, organizatoarea pelerinajului, Maica Stareță de la Schitul Tămand și alte Monahii de la Mănăstirea „Sfântul Simion Stâlpnicul”, ambele din Arhiepiscopia Aradului, alături de părinții și maicile de la Centrul Eparhial din Jula și de la Așezământul Monahal Românesc „Sfântul Ioan Botezătorul” din Budapesta, precum și oficialități, între care s-au numărat *Florin Trandafir Vasiloni*, Consulul General al României la Jula, *Simona Tănăsescu*, directorul Institutului Cultural Român din Budapesta (ICR), *Călin Bibart*, primarul Aradului, *Ioana Engelhardt*, directorul Centrului Cultural Județean Arad, *Cristian Sălășan*, consilier la Consiliul Județean Arad, ș.a.

La momentul potrivit, copiii și credincioșii care s-au pregătit au fost cuminecați cu Sfintele Taine, iar Ierarhul a tâlcut semnificațiile pericopei evanghelice duminicale, care vorbește despre vindecarea demonizărilor din ținutul Gherghesenilor, dar și despre purtarea de grijă a lui Dumnezeu față de om, în cele mai dificile împrejurări ale vieții. PS *Siluan* a adus mulțumire Bunului Dumnezeu și tuturor celor care s-au implicat în organizarea acestei frumoase și importante zile, atât sub aspect spiritual, cât și cultural tradițional românesc, pentru românii din Ungaria: celor care au sprijinit financiar desfășurarea evenimentelor: Fundației „Gabriel Bethlen” din cadrul Oficiului Primului Ministru de la Budapesta, Consiliului Județean și Centrului Județean Cultural Arad, Centrului de Documentare și Informare al AȚRU, precum și Liceului Românesc „Nicolae Bălcescu” din Jula, care a oferit spațiul și toate cele necesare pentru organizarea agapei și a programului artistic, dar și celor care s-au implicat concret în organizare, din partea Episcopiei din Ungaria, de la Sectorul Cultural, în frunte cu pr. consilier *Origen Sabău*, pr. Arhimandrit *Calinic Covaci*, Consilierul Administrativ-Bisericesc, pr. Protosinghel *Visarion Tuderici*, Secretarul Eparhial și celorlalți preoți ai Episcopiei, care au contribuit la aducerea credincioșilor români din diferite parohii, la Jula. Mulțumiri au fost aduse și doamnei doctor *Maria Gurzău*, din Bichișciaba, dar și pelerinilor din Lipova, pentru donațiile făcute Catedralei și Episcopiei din Ungaria.

(Continuare în pagina a 12-a)

Cel mai „vechi” pacient cu boli cardiovasculare este o mumie de 4.000 de ani

Analizele au arătat că o mumie de 4.000 de ani, descoperită în Dakhla, prezenta un nivel crescut de colesterol în artere.

Bolile cardiovasculare reprezintă cea mai importantă cauză de deces la nivel global, iar acum oamenii de știință au reușit să demonstreze că și egiptenii antici sufereau de astfel de afecțiuni, dovedind că acestea erau mai comune decât s-ar fi crezut în mod anterior, notează Live Science.

Un studiu recent care a constatat în studierea arterelor a cinci mumii din Egipt și America de Sud a dus la descoperirea unor simptome ale primelor stadii ale arterosclerozei, formarea unor plăci de colesterol care restricționează cursul normal al sângelui.

„Mă uit la modelul bolilor de inimă în populații de peste 20 de ani”, explică Mohammad Madjid, autor al studiului și asistent universitar al catedrei de Cardiologie a Universității Texas. „De-a lungul timpului, întrebarea care mi-a venit în minte a fost: Este o boală a zilelor moderne sau este un proces care este inerent oamenilor, indiferent de epocă?”, a mai adăugat acesta.

Pentru a răspunde la această întrebare, dr. Majid și colegii săi au studiat mumii care datează din intervalul 2000–1000 înaintea erei noastre, trei bărbați și două femei, cu vârste între 18 și 60 de ani. Cercetătorii au identificat o serie de leziuni produse de către depozitele de colesterol, care în timp conduc la producerea atacurilor de cord. Aceste leziuni reprezintă primele dovezi ale stagiilor incipiente ale bolilor cardiovasculare în cazul mumiiilor din diferite regiuni ale globului.

Integramă

PĂRINȚI...

PĂRINTE LANSAT DIN AVION		HAINĂ DE PLOAIE PIATRĂ		NOPTIERA MICUȚĂ LICHID INJECTAT		ARANJARE I SE SUFLĂ LA CÂNTARE		VIITOARE DAMĂ
UN DRUM MAI MIC LIMITA UNUI ȘIR								
			PREOT LA MOZAICI E DUS DE BOI					
REFREN LACUSTRU ÎN MARE (!)				FRUCT MĂLĂIEȚ CIORBĂ				
		TIMPUL PREZENT BUN LA ODIHNĂ			EMIL RACOVIȚĂ APĂ DE LA MUNTE			
	PĂRINTE					GRABĂ MARE		
			OMUL NEGRU TIMP DE UN CEAS				LUCRARE DE TOAMNĂ	
DAT CA MODEL PARTICULĂ SIMPLĂ					DUȘMĂNIE LOCURI LIBERE			
		FELINĂ DE LA NOI FĂCUTE DE LUTIER			INTRATE LA CIRC! BOALĂ LA URECHI			
TRAGE FIRUL PRIMA DOAMNĂ				PĂRINTE				
			TREBUIE SPĂLAT ÎNALTĂ PANTOFUL					
CENUȘIU BINE UTILAȚI							VAS DIN LUT ARS	
ĂSTA NE MOLEȘEȘTE MOCAIALĂ								

Glume

Un țăntar îi spune mamei sale:

- Mamă, azi vreau neapărat să merg la operă...
- La operă? În nici un caz!
- Ba eu mă duc, orice ai zice!
- Dar e mai bine să stai acasă pentru că acolo e foarte periculos!
- Nu, orice ai zice, eu plec!
- Bine, dar atunci să fii foarte atent la aplauze...!

Familia Popescu se afla în drum spre litoral în concediu. La un moment dat, doamna Popescu, mama, devine palidă:

- Vai de mine, zise ea, am uitat aragazul aprins. Să ne întoarcem până nu ia foc casa!
- Lasa mamă, zise fiul, n-ai grijă că nu arde nimic. Eu am lăsat robinetul deschis la baie.

Un polițist juca șah cu un câine, într-un parc. Frapat, un trecător se apropie și spune:

- Vai, domnule, ce câine deștept aveți, știe să joace șah!!
- Știe pe dracu, e 2-1 pentru mine.

Un țăran, mergând pe ogor, vede pe jos un peștișor de aur. Cum se zbătea peștișorul pe uscat, minune mare, începe să vorbească:

- Țărane, fie-ți milă de mine, aruncă-mă, te rog, în balta aia, că eu sunt regele peștișorilor și ți-oi da tot ce vrei.

- ...
- Te rog frumos, țărane, aruncă-mă în apă că ți-oi da toate bogățiile pământului!

- ...
- Îndură-te țărane, o să-ți dau cel mai frumos palat din lume să stai în el!

Țăranul nostru puse călcâiul pe peștișor și îl strivi în țărână.

- Mă, pe cine faci tu țăran?!

Dezlegarea integralei din numărul anterior

La gust...: I; A; N; B; INESTETIC; ST; ATASA; PIA-TRA; NI; PLAC; PIN; FIOR; BOTI; ZN; GAFA; SI; CENTRU; O; OH; EA; L; LESIOS; JT; CHARACTER; BUTIC; UNA; SUI; FRAG; ZOR; RACNI; NAPADITA.

Dezlegarea acestei integrale o găsiți în numărul următor!

RECOMANDĂRILE
NOASTRE– lectură, teatru,
film, internet

Festival

Festivalul Internațional
de Teatru Clasic, Arad
Ediția a XXV-a

Teatrul Clasic „Ioan Slavici”, cu sprijinul Consiliului Local al Municipiului Arad, organizează cea de-a 25-a ediție a Festivalului Internațional de Teatru Clasic, eveniment care va avea loc în perioada 9–18 noiembrie, la Arad.

Spectacolele care se vor juca la cea de-a 25 ediție a Festivalului Internațional de Teatru Clasic de la Arad sunt următoarele:

Căsătoria de N.V. Gogol, regia Alexandru Măzgăreanu – Teatrul „Toma Caragiu” Ploiești

Colivia cu nebune de Jean Poirer, versiunea scenică și direcția de scenă Victor Ioan Frunză – Teatrul Metropolis, București

Cum vă place de William Shakespeare, regia Nikita Milivojevic – coproducție: Teatrul Național Niș Serbia și Teatrul din Kruševac Serbia

Familia Addams, libretul Marshall Brickman & Rick Elice – Teatrul Excelsior, București

Fata morgana de Dumitru Solomon – Teatrul Dramaturgilor Români, București

Jocuri în castel de Ferenc Molnár – Teatrul Național Pécs, Ungaria

Legături primejdioase, după romanul lui Choderlos de Laclos – Teatrul Mic, București

Mihăiță. Reconstituirea unei vieți. One-man show cu George Mihăiță – Teatrul de Comedie, București

Moș Nechifor, după „Moș Nechifor Coțcariu” de Ion Creangă, regia Alexandru Dabija – Teatrul ACT, București

Nouă piese de teatru remixate. Concert one-man show cu Alex Ștefănescu – unteatru, București

Nunta lui Krecinski, după A.V. Suhovo-Kobilin, regia Mihai Bendea – Teatrul de Comedie, București

Salba dracului, după texte de Vasile Alecsandri – Teatrul Dramatic „Fani Tardini” Galați

Steaua fără nume, spectacol nonverbal după piesa lui Mihail Sebastian – Teatrul Tineretului, Piatra Neamț

O VOCE ROMÂNEASCĂ

– viața și tradițiile românilor
din Ungaria

28 OCTOMBRIE (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: De dor și drag – emisiune de muzică populară realizată de Zoe Fuicu (Radio Timișoara) 17.55: Încheiere

29 OCTOMBRIE Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Leacuri și credințe / Gabriela Rusu Păsărin 17.30: Pelerinaje prin Biblie / dr. Mihaela Bucin 17.55: Încheiere

30 OCTOMBRIE (Tiberiu Boca)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri 17.20: Clubul suporterilor 17.55: Încheiere

31 OCTOMBRIE (Ștefan Crâsta)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.20: Revista presei 17.30: Reportaje, interviuri 17.55: Încheiere

1 NOIEMBRIE (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.15: EU aleg România – Istoria românilor în 100 de momente esențiale 17.25: Sarea în bucate – emisiune de gastronomie românească 17.55: Încheiere

2 NOIEMBRIE (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al celor neoprotestante 16.20: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: De dor și drag – emisiune de folclor realizată de Daniela Băcilă / Radio Timișoara 17.55: Încheiere

3 NOIEMBRIE (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: „În lumea credinței” – emisiune religioasă ecumenică 17.00: File de calendar 17.10: Retrospectiva săptămânii (spicuri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 17.55: Încheiere

O VOCE ROMÂNEASCĂ –
EMISIUNE RADIOFONICĂ
ÎN LIMBA ROMÂNĂ

Zilnic între orele 16.00–18.00 pe undele medii cu frecvențele de 873 kHz și 1188 kHz. Pe internet la adresa: <http://www.mediaklikk.hu> (în direct la „Élő műsor/Nemzetiségi rádió”) sau în arhivă la adresa <http://www.mediaklikk.hu/musor/roman>

Contact:

MTVA Studioul din Seghedin
6722, Blv. Kossuth Lajos nr. 29.
Tel.: +36-62/549-201; +36-62/333-766
e-mail: roman@radio.hu

Abonați-vă la
e-FOAIA
la prețul
de anul trecut!

„E-Foaia” este varianta electronică a „Foi” tipărite. Cititorii „E-Foi” vor avea avantajul că vor putea citi paginile revistei în color și cu o zi mai devreme decât ceilalți abonați. „E-Foaia” cuprinde și acele articole și fotografii, care în ediția online nu apar. „E-Foaia” este realizată în format PDF și poate fi citită cu programul gratuit Adobe Reader, cu ajutorul căruia puteți să căutați expresii sau conținuturi, dar puteți și printa toată revista.

Abonamente la „E-Foaia”:

3 luni – 1200 ft

6 luni – 2000 ft

12 luni – 3500 ft

CUVÂNTUL SĂPTĂMÂNII

dexonline

Dicționare ale limbii române

ÎNCHISTA, închis-
tez, vb. I. Refl. (Despre unele organisme animale sau vegetale inferioare sau despre unele tumori) A se acoperi cu o membrană sau a se transforma în chist, izolându-se de mediul înconjurător. ● Fig. (Despre oameni) A se izola, a se închide în sine. – Din fr. enkyster

UMOR

ÎN VIAȚĂ NU-
I TOTUL ALB SAU
ROȘU,
MĂI ESTE ȘI
ROZE!...

ecranul
nostru

miercuri, 30 octombrie, Duna TV 07.15

miercuri, 30 octombrie, Duna World, ora 13.50

Comisia Mixtă de Istorie Româno-Ungară asigură un dialog permanent între specialiștii celor două națiuni. Cea de-a 24-a reuniune a Comisiei Mixte de Istorie Româno-Ungară a avut loc în perioada 2–5 octombrie, la Budapesta, în clădirile Academiei Maghiare. În a doua parte a programului în limba română vă invităm la Bătania, unde pe 18 octombrie a avut loc cea mai nouă ediție a concursului de recitare, dedicat memoriei lui Lucian Magdu.

Realizator: Ștefan Crâsta

ADRESE UTILE

REPREZENTANȚE

Uniunea Culturală a Românilor
din Ungaria (UCRU)

5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8

Tel./fax: (+36-66) 463-079

Președinte: Marius Maghiaru

E-mail: uniuneaculturala@gmail.comWebsite: www.romanul.hu

Autoguvernarea pe Țară
a Românilor din Ungaria (AȚRU)

5700 Jula, str. Eminescu nr. 1

Tel./fax: (+36-66) 463-951

Vicepreședinte: Alexandru Finna

E-mail: atru@globonet.huWeb: www.atruroman.hu

MISIUNI DIPLOMATICE

Ambasada României

1146 Budapesta, str. Thököly nr. 72

Tel.: (+36-1) 384-8394

Telefon mobil de permanență:

(+36 30) 535 69 12

Vă rugăm să folosiți acest număr de telefon pentru a comunica situații deosebite (ex: accidente, decese, răni, dispariții de persoane), care reclamă urgență - la acest număr de telefon nu se fac programări și nu se furnizează informații consulare.

Ambasador: Marius Lazurcă

Website: <http://budapesta.mae.ro/>E-mail: budapesta@mae.ro

Consulatul General al României

6720 Seghedin, str. Kelemen nr. 5

Tel./fax: (+36-62) 424-431,

(+36-62) 424-429

Telefon mobil de permanență:

(+36 30) 6777 980

Consul general: Daniel Banu

Website: <http://szeged.mae.ro>E-mail: szeged@mae.ro

Consulatul General al României

5700 Jula, str. Munkácsy nr. 12

Tel.: (+36-66) 465-130

Fax: (+36-66) 465-142

Telefon mobil de permanență:

(+36-30) 635-7181

Consul general:

Florin Trandafir Vasiloni

Website: <http://gyula.mae.ro/>E-mail: gyula@mae.ro

INSTITUȚII CULTURALE

Institutul Cultural al României
la Budapesta

1146 Budapesta, str. Izsó nr. 5

Tel.: (+36-1) 383-2693

Director: Simona Tănăsescu

E-mail: romankulturalis.intezet@upcmail.huWeb: www.icr.ro/budapesta

Institutul Cultural al României
la Budapesta – filiala Seghedin

6720 Seghedin, piața Dugonics nr. 2.

E-mail: szeged@icr.ro

Institutul de Cercetări
al Românilor din Ungaria

5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8

Tel./fax: (+36-66) 463-079

Director: dr. Maria Berényi

E-mail: romanintezet@gmail.comWeb: www.romanintezet.hu

Centrul de Documentare
și Informare al AȚRU

5700 Jula, str. Sáros nr. 17

Director: Mariana Negreu Vetró

E-mail: info@dokkozpontgyula.hu

Festivalul de păstrare și promovare a tradițiilor populare românești „LA OBĂRȘII, LA IZVOR”, ediția a XII-a

Programul artistic al zilei s-a ținut după amiază, pe scena Centrului Cultural de la Liceul Românesc din Julia și a cuprins, în introducere, câteva dansuri și cântece populare, interpretate de tineri ai Ansamblului de păstrare și promovare a tradițiilor populare românești din Ungaria, aparținând Liceului și Centrului de Documentare al AȚRU, apoi programul principal oferit de artiști arădeni: Orchestra instrumentală „Frații Șandru”; Ansamblul de păstrare al tradițiilor din Șicula, care au interpretat, în costume tradiționale specifice, dansuri populare din Șicula, Ineu, zona Bihorului și din alte părți; soliști și interpreți consacrați și apreciați de muzică populară: *Adrian și Florin Șandru, Ioana Lugușan Roxin, Maria Fărcaș, Ciprian Târșan, Răzvan Lup, ș.a.*, care prin cântece populare, doine, dar și pricesne, au impresionat publicul spectator și au fost răsplătiți cu nenumărate aplauze. În încheiere, interpretul *Mircea Cârțișoreanu* și foarte tână și talentată solistă *Tea-Patricia Ploscanu*, din Făget, au adus și ei multă bucurie celor din sală, prin cântece bănățene din zona Făgetului.

Întregul program a fost prezentat de interpreta *Mădălina Păcurar*, din Arad. La programul oficial s-au mai adăugat și alte oficialități, ca de pildă *Marius Lazurca*, Ambasadorul României la Budapesta, *Gheorghe Cozma*, Directorul Oficiului AȚRU, *Viorica*

Cherteș, Președinta Asociației Femeilor Ortodoxe Române din Oradea (AFOREO), *Cristian Nistor*, Președintele ASCOR Oradea, ș.a.

La final, Preasfințitul Părinte Siluan a adus mulțumire tuturor artiștilor, pentru minunatul program folcloric și cultural oferit, care a împodobit sufletele participanților, în Anul Satului Românesc, cu multe frumuseți ale Neamului nostru, care sunt duse mai departe, cu bucurie, de tineri și artiști consacrați, de data aceasta din zona Aradului și care ne înnobilează și ne împodobesc sufletele, asemenea unei Catedrale a Neamului Românesc, în zi de sărbătoare. Mulțumiri au fost aduse, încă o dată, Arhiepiscopiei Aradului, Consiliului Județean și Centrului Județean Cultural Arad, Oficiului Primului Ministru din Budapesta, Centrului de Documentare și Informare al AȚRU, Liceului Românesc din Julia și tuturor celor care au susținut financiar și s-au implicat în organizarea celei de-a XII-a ediții a Festivalului folcloric de la Julia, precum și celor care au onorat cu prezența lor acest eveniment.

Atmosfera tradițională, de comuniune românească, a mai continuat și după programul cultural, prin invitarea tuturor participanților la o felie de cozonac și un pahar de suc și de vin, după ospitalitatea și tradiția românească consacrate și cunoscute deja.

Biroul de Presă al Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria

**FOAIA
românească**

25 octombrie

2019

www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director, redactor-șef: **Eva Șimon**. Redactor, reporter: **Anca Liana Becan**. Tehnoredactor: **Ioan Nyisztor**. Editura și redacția: 5700 Julia, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789, E-mail: foaia@foaia.hu, Editor responsabil: Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Julia, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Schneider Nyomda Kft, 5700 Julia, str. Károly R. nr. 7. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Ciongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2019: 3 luni 1560 forinți; 6 luni 3120 forinți; 1 an 6240 forinți. Publicația apare cu sprijin de la Cancelaria Primului Ministru (Budapesta, Ungaria), acordat prin Autoguvernarea pe Țară a Românilor din Ungaria, și de la Ministerul pentru Românii de Pretutindeni (București, România).